

Harmonizovani indeks potrošačkih cijena (HICP) Maj 2018. godine^(p)

Mjesečna inflacija u maju 2018. godine, mjerena HICP-om iznosila je 0,5%

Mjesečna inflacija u maju 2018. godine, mjerena harmonizovanim indeksom potrošačkih cijena iznosila je 0,5%, dok su potrošačke cijene u odnosu na isti mjesec prethodne godine bile u prosjeku više za 3,6%. Najveći uticaj na mjesečnu stopu inflacije imali su rast cijena: usluga smještaja; goriva i maziva za motorna vozila; povrća; mesa; voća; ribe i morskih plodova.

Posmatrano po glavnim grupama, mjesečni rast cijena zabilježen je u grupama: Hoteli i restorani (2,1%); Prevoz (1,3%); Hrana i bezalkoholna pića (0,3%); Alkoholna pića i duvan (0,1%), dok je pad cijena zabilježen u grupama: Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva (-0,2%); Odjeća i obuća (-0,1%); Komunikacije (-0,1%); Rekreacija i kultura (-0,1%).

Cijene ostalih proizvoda i usluga nijesu se bitnije mijenjale.

Pozitivne godišnje stope inflacije u maju 2018. godine zabilježene su u grupama: Alkoholna pića i duvan (24,4%); Odjeća i obuća (7,3%); Prevoz (5,5%); Hoteli i restorani (4,4%); Namještaj, oprema za domaćinstvo i rutinsko održavanje stana (2,1%); Komunikacije (1,6%); Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva (1,0%); Ostala dobra i usluge (0,9%); Rekreacija i kultura (0,7%); Zdravlje (0,3%), dok je negativna godišnja stopa inflacije zabilježena u grupi Hrana i bezalkoholna pića (-0,1%).

Grafik 1. Godišnje i mjesečne stope inflacije (HICP)

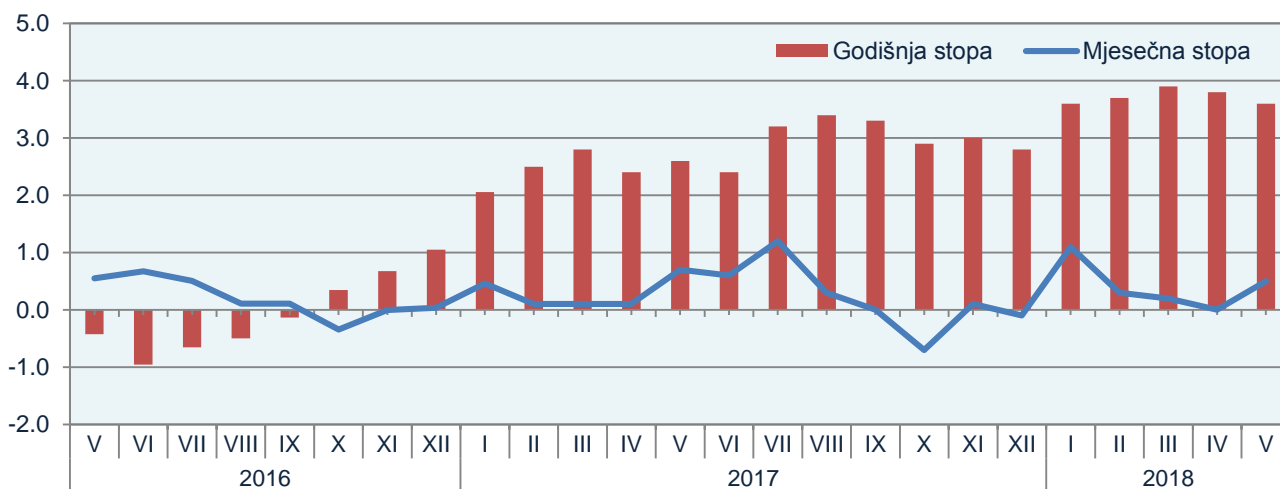
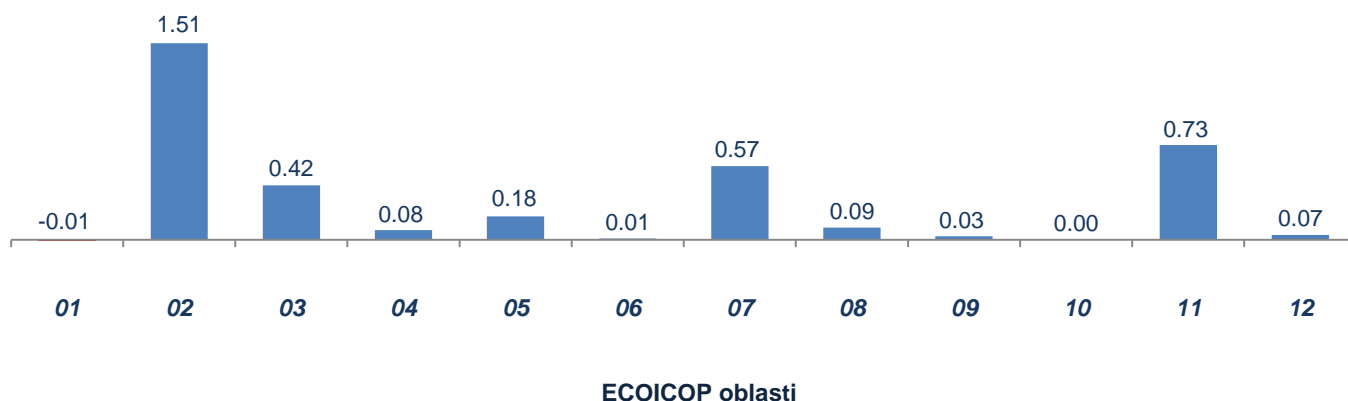

Tabela 1. Stope inflacije mjerene harmonizovanim indeksom potrošačkih cijena, u %

	Naziv	Ponderi ‰	Maj 2018 Ø 2015	Maj 2018 Apr 2018	Maj 2018 Maj 2017	Maj 2018 Dec 2017
00	HICP - ukupno	1000,0	5,9	0,5	3,6	2,2
01	Hrana i bezalkoholna pića	289,7	1,5	0,3	-0,1	1,3
02	Alkoholna pića i duvan	61,9	32,5	0,1	24,4	13,8
03	Odjeća i obuća	57,4	10,7	-0,1	7,3	0,4
04	Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva	70,0	1,8	-0,2	1,0	-0,1
05	Namještaj, oprema za domaćinstvo i rutinsko održavanje stana	83,7	0,1	0,0	2,1	1,9
06	Zdravlje	25,9	5,2	0,0	0,3	0,1
07	Prevoz	101,7	6,3	1,3	5,5	3,1
08	Komunikacije	55,7	2,1	-0,1	1,6	1,4
09	Rekreacija i kultura	37,3	0,2	-0,1	0,7	0,6
10	Obrazovanje	12,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11	Hoteli i restorani	164,4	10,8	2,1	4,4	1,5
12	Ostala dobra i usluge	40,3	1,8	0,0	0,9	0,5
Specijalni agregati						
	Proizvodi	688,5	5,6	0,3	4,0	2,7
	Usluge	311,5	6,7	1,2	2,9	1,1
	HICP - isključujući hranu, alkoholna pića i duvan	648,4	5,4	0,7	3,2	1,2
	Energija	94,2	6,0	1,2	5,7	2,6
	Administrativna inflacija ⁽¹⁾	53,7	2,4	0,1	1,9	1,8

Grafik 2. Uticaj pojedinačnih oblasti na godišnju stopu inflacije (u %), maj 2018.

⁽¹⁾ Inflacija koja mjeri kretanje administrativno formiranih cijena, i uključuje cijene: snabdijevanja vodom, kanalizacije, odnošenja smeća, el.energije, naknada za održavanje u stambenim zgradama, participacije za zdravstvene usluge, tehničkog pregleda putničkih vozila, usluga parkiranja, troškova vozačkog ispita, putarine za putnička vozila, poštanskih usluga, ulaznica za nacionalne parkove, školskih udžbenika, predškolskog obrazovanja, državnog vrtića i jaslica, obaveznog osiguranja vozila i izdavanja administrativnih dokumenata poput izvoda iz knjige rođenih.

Tabela 2. Grupe koje su najznačajnije uticale na mjesečnu stopu inflacije, maj 2018.

ECOICOP	Naziv grupe	Ponderi ‰	Mjesečna inflacija %	Uticaj u procentnim poenima
1120	Usluge smještaja	56,1	5,9	0,33
0722	Gorivo i mazivo za motorna vozila	43,2	2,8	0,12
0117	Povrće	32,3	1,4	0,05
0112	Meso	68,5	0,5	0,03
0116	Voće	15,5	1,7	0,03
0113	Riba i morski plodovi	9,3	1,0	0,01
0552	Sitni alati i razni pribor	3,4	1,7	0,01
<hr/>				
0121	Kafa, čaj i kakao	11,1	-0,6	-0,01
0122	Mineralna voda, bezalkoholna pića, sokovi od voća i povrća	14,5	-0,5	-0,01
0820	Telefonska i telefaks oprema	4,5	-1,7	-0,01
0540	Staklarija, pribor za jelo i ostale potrepštine	4,3	-1,8	-0,01
0312	Odjeća	31,6	-0,3	-0,01
0454	Čvrsta goriva	12,3	-1,0	-0,01
0111	Hljeb i žitarice	44,9	-0,4	-0,02

Tabela 3. Grupe koje su najznačajnije uticale na godišnju stopu inflacije, maj 2018.

ECOICOP	Naziv grupe	Ponderi ‰	Godišnja inflacija %	Uticaj u procentnim poenima
0220	Duvan	37,9	36,8	1,40
0722	Gorivo i mazivo za motorna vozila	43,2	11,3	0,49
1111	Restorani, kafei i slično	108,3	3,5	0,39
1120	Usluge smještaja	56,1	5,4	0,31
0321	Cipele i ostala obuća	25,0	9,0	0,23
0561	Kratkotrajna dobra za rutinsko održavanje domaćinstva	33,1	6,5	0,22
0312	Odjeća	31,6	6,1	0,20
0451	Električna energija	38,5	2,6	0,11
0830	Telefonske i telefaks usluge	50,6	1,7	0,09
0732	Prevoz putnika drumom	13,9	4,4	0,06
0211	Žestoka alkoholna pića	6,0	10,3	0,06
<hr/>				
0540	Staklarija, pribor za jelo i ostale potrepštine	4,3	-5,2	-0,02
0116	Voće	15,5	-1,7	-0,02
0531	Veliki kućni aparati bilo električni ili ne	14,3	-2,1	-0,03
0112	Meso	68,5	-0,7	-0,04
0454	Čvrsta goriva	12,3	-3,9	-0,05
0114	Mlijeko, sir i jaja	61,8	-1,1	-0,06

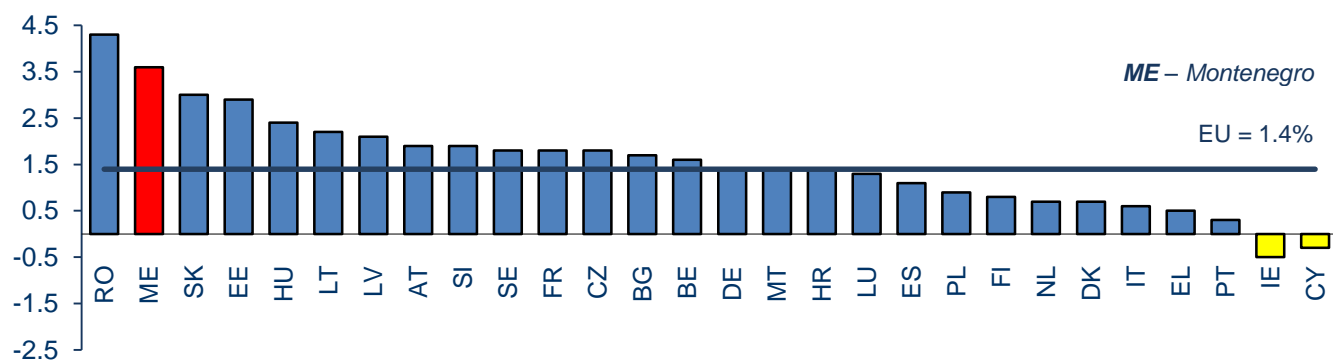
Tabela 4. Stope inflacije u zemljama EU mjerene HICP-om, u %

	<u>Apr-17</u> <u>Apr-16</u>	<u>Nov-17</u> <u>Nov-16</u>	<u>Dec-17</u> <u>Dec-16</u>	<u>Jan-18</u> <u>Jan-17</u>	<u>Feb-18</u> <u>Feb-17</u>	<u>Mar-18</u> <u>Mar-17</u>	<u>Apr-18</u> <u>Apr-17</u>	<u>Apr-18</u> <u>Mar-18</u>
Euro područje	1,9	1,5	1,4	1,3	1,1	1,3	1,2	0,3
Evropska unija	2,0	1,8	1,7	1,6	1,4	1,5	1,4	0,2
Belgija (BE)	2,7	2,1	2,1	1,8	1,5	1,5	1,6	0,4
Bugarska (BG)	1,7	1,9	1,8	1,3	1,5	1,9	1,7	0,3
Republika Češka (CZ)	2,1	2,5	2,2	2,1	1,6	1,6	1,8	0,3
Danska (DK)	1,0	1,3	0,8	0,6	0,5	0,4	0,7	0,6
Njemačka (DE)	2,0	1,8	1,6	1,4	1,2	1,5	1,4	-0,1
Estonija (EE)	3,6	4,5	3,8	3,6	3,2	2,9	2,9	0,6
Irska (IE)	0,7	0,5	0,5	0,3	0,7	0,5	-0,1	-0,2
Grčka (EL)	1,6	1,1	1,0	0,2	0,4	0,2	0,5	1,0
Španija (ES)	2,6	1,8	1,2	0,7	1,2	1,3	1,1	0,8
Francuska (FR)	1,4	1,2	1,2	1,5	1,3	1,7	1,8	0,2
Hrvatska (HR)	1,4	1,6	1,3	1,2	0,9	1,2	1,4	0,9
Italija (IT)	2,0	1,1	1,0	1,2	0,5	0,9	0,6	0,5
Kipar (CY)	2,1	0,2	-0,4	-1,5	-0,4	-0,4	-0,3	1,1
Letonija (LV)	3,3	2,7	2,2	2,0	1,8	2,3	2,1	0,3
Litvanija (LT)	3,5	4,2	3,8	3,6	3,2	2,5	2,2	0,7
Luksemburg (LU)	2,6	2,0	1,6	1,3	1,1	1,1	1,3	0,4
Mađarska (HU)	2,3	2,6	2,2	2,1	1,9	2,0	2,4	0,7
Malta (MT)	1,1	1,5	1,3	1,2	1,3	1,3	1,4	2,6
Holandija (NL)	1,4	1,5	1,2	1,5	1,3	1,0	0,7	0,6
Austrija (AT)	2,3	2,4	2,3	1,9	1,9	2,0*	1,9	0,2
Poljska (PL)	1,8	2,0	1,7	1,6	0,7	0,7	0,9	0,5
Portugalija (PT)	2,4	1,8	1,6	1,1	0,7	0,8	0,3	1,0
Rumunija (RO)	0,6	2,6	2,6	3,4	3,8	4,0	4,3	0,4
Slovenija (SI)	1,7	1,4	1,9	1,7	1,4	1,5	1,9	0,4
Slovačka (SK)	0,8	2,1	2,0	2,6	2,2	2,5	3,0	0,6
Finska (FI)	1,0	0,9	0,5	0,8	0,6	0,9	0,8	0,3
Švedska (SE)	2,0	1,9	1,7	1,6	1,6	2,0	1,8	0,4
Velika Britanija (UK)	2,7	3,1	3,0	3,0	2,7	2,5

Izvor: EUROSTAT

* = revidiran podatak; ... = podatak nije dostupan

Grafik 3. Godišnje stope inflacije mjerene HICP-om, u %, april 2018.

Godišnja inflacija u **Evropskoj uniji** u aprilu 2018. godine iznosila je 1,4%, dok je u **Euro području** u istom mjesecu iznosila 1,2%.

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Harmonizovani indeks potrošačkih cijena (HICP) je osnova za komparativna mjerenja inflacije u Evropskoj uniji i procjenu stabilnosti monetarne vrijednosti u eurozoni. Za razliku od Indeksa potrošačkih cijena (CPI) koristi drugačiji metodološki koncept koji se primjenjuje od strane svih članica EU.

Maj 2018 mjesec tekuće godine

Ø 2015 prosjek bazne godine

Ova stopa pokazuje promjenu prosječnih cijena u tekućem mjesecu, u odnosu na prosječne cijene u baznoj godini.

Maj 2018 mjesec tekuće godine

Apr 2018 prethodni mjesec

Mjesečna stopa inflacije (tekući mjesec u odnosu na prethodni mjesec) mjeri promjenu prosječnih cijena tekućeg mjeseca u odnosu na prosječne cijene prethodnog mjeseca. Mjesečna stopa inflacije može biti pod uticajem sezonskih efekata.

Maj 2018 mjesec tekuće godine

Maj 2017 isti mjesec prethodne godine

Godišnja stopa inflacije (mjesec tekuće godine u odnosu na isti mjesec prethodne godine) mjeri promjenu prosječnih cijena u tekućem mjesecu u odnosu na prosječne cijene u istom mjesecu prethodne godine. U prisustvu stabilnog sezonskog modela, sezonski efekti nemaju uticaj na godišnju stopu inflacije.

Maj 2018 mjesec tekuće godine

Dec 2017 decembar prethodne godine

Ova stopa pokazuje promjenu prosječnih cijena u tekućem mjesecu u odnosu na prosječne cijene u decembru prethodne godine.

Uticaj pojedinih grupa na stopu inflacije pokazuje koliko je data grupa uticala na ukupnu stopu inflacije. Uticaj zavisi od pondera i stope inflacije date grupe. Ponderi predstavljaju relativno učešće potrošnje domaćinstava određene grupe ili podgrupe proizvoda u ukupnoj potrošnji. Zbog toga ponderi imaju važnu ulogu u računanju stope inflacije. Oni predstavljaju "važnost" određene grupe proizvoda u ukupnoj potrošnji domaćinstava u određenom referentnom periodu. Na primjer, ako tokom određenog mjeseca cijene hljeba porastu za 10%, ovo će uticati na rast inflacije za oko 0.5 procentnih poena ($10 \cdot 5\% = 0.5$ p.p. - pošto je učešće hljeba u ukupnim troškovima 5%). Međutim, ako cijene ljekova zabilježe rast od 12%, ovo bi povećalo inflaciju za 0.06 procentnih poena ($12 \cdot 0.5\% = 0.06$ p.p. - pošto je učešće ljekova u ukupnim troškovima 0.5%). Ovaj jednostavan primjer pokazuje koliko veliki uticaj imaju ponderi na konačnu cifru koja prikazuje inflaciju.

Poslednji objavljeni podatak se smatra **preliminarnim** i postaje konačan, u definisanom roku, predviđenim [Kalendarom objavljivanja statističkih podataka](#).

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)

81000 Podgorica, IV Proleterske br. 2, telefon (+382) 20 230-811; telefaks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremio:

Miroslav PEJOVIĆ

Tel. +382-20-231-004

contact@monstat.org